

Om Loke

Sist oppdatert: 11. november 2003

En internasjonal gudeskikkelse

Loke er en meget gammel gud, og dyrkelsen av ham var opprinnelig knyttet til ilden. Det er derfor ikke så rart at dvergene smir gudenes klenodier på hans oppdrag og under hans ledelse. Som ildgud er han identisk med den greske smedgud *Hefaistos* og romernes *Vulcanus*. Den keltiske smedgud i bronsealderen (rundt år 500 f.Kr.) het *Lugh*, og han og Loke har mange fellestrekk, særlig deres store oppfinnsomhet. Etter kristen påvirkning har Lokes rolle som ondskapsfull sviker blitt tydeligere, muligens fordi han har blitt knyttet opp til den kristne oppfatning om Satan.

Opphav

Navnet Loke betyr «ild». I følge myten ble han skapt da hans far, jotnen *Farabaute*, traff en flintstein og lagde en gnist. Denne gnisten fløy ned til skogen på *Lauvøy* og fødte ilden — Loke. Som ilden var Loke listig og foranderlig. Han kunne endre form og han opptrådte gjerne som fugl, fisk, flue, jotne og til og med som en røyksky.

Loke var derfor egentlig ikke egentlig en gud, men sønn av jotnene *Farabaute* og *Laufey*. Han hadde to brødre, *Bylist* og *Helbinde*. I sin ungdom hadde han blitt nær venn med Odin. De hadde blandet blod og således blitt blodsbrødre. Derved ble Loke invitert til å bo med gudene (eller æsene som de kaltes av vikingene) i Åsgard.

Han var gift med *Sigyn*, og de hadde to sønner: *Nare* (eller Narve) og *Vale*. Loke var i tillegg også far til *Sleipner* (Odins hest), *Fenrisulven*, *Midgardsormen* og *Hel*, som han har med *Angerboda*, en jotunkvinne fra Jotunheimen.

Lokes gaver

Det er Loke som har skaffet gudene mange av deres mektigste hjelpemidler. Her er noen av de mest kjente:

- **Mjølner**

Tors hammer som er gudenes mektigste våpen. Med Mjølner kan Tor slå istykker alt og alle. Hammeren er laget slik at den aldri bommet på det Tor sikter på, og alltid kommer tilbake til hans hånd når den har truffet sitt mål.

- **Draupne**

Odins magiske ring, en stor og tung gullring. Den er laget slik at det hver niende natt drypper åtte like store og tunge gullringer som den selv fra den.

- **Gyllenbuste**

Frøys gris som kan løpe fortere enn den raskeste hest. Pelsen dens, som er laget av gull, lyser i mørket.

- **Gugne**

Odins spyd, som er laget slik at det alltid treffer sitt mål og ikke lar seg stanse hverken av skjold eller mur.

- **Skibladner**

Frøys skip som er laget slik at det går like godt til lands som til vanns. Skibladner får alltid får medvind i seilene og kan brettes sammen til en liten lapp som kan puttes i lommen når ferden er over.

Svikefulle Loke

Loke var svikets og renkespillets gud. Han var vakker å se til, men lumsk og upålitelig som en slange. Snart var han gudenes beste venn, som kom dem til hjelp på de snedigste vis. Så var han deres verste fiende som smidde renkespill bak deres rygg og lå i bakhold på dem.

Loke hadde evnen til å forvandle seg til det meste, og brukte ofte denne evnen til å narre gudene. Ett av pekene endte senere med at Odins fagre sønn, Balder, døde. For denne udåden måtte Loke lide den straff å bli lenket til jorden med tarmene fra sin egen sønn, Narve. Skade satte så en eterorm over han, og hver gang det drypper eter på Loke, rykker han så hardt til i lenkene at hele jorda rister. Der skal han ligge til *Ragnarok* da han skal kjempe mot *Heimdall* og de to skal drepe hverandre.